

Muiden Watersportstad

Opdrachtgever:

Gemeente Muiden

Opgesteld door:

Postbus 123, 8200 AC Lelystad
Tel. 0320 21 88 47, fax 0320 28 13 08
E-mail: info@waterrecreatieadvies.nl
Website: www.waterrecreatieadvies.nl

Voorwoord

Muiden is vanwege de rijke cultuurhistorie, zijn ligging aan de monding van de Vecht, grenzend aan het IJmeer en door de aanwezigheid van watersportbedrijven en horeca een aantrekkelijk vaardoel voor watersporters. Deze aspecten maken ook dat Muiden geliefd is als thuishaven van zowel particuliere jachten als de charterschepen. Kortom Muiden is een watersportstad.

De gemeente koestert al geruime tijd de wens om, ter versterking van de lokale economie, meer ruimte te creëren voor het ontvangen van passanten om te voorkomen dat watersporters de stad voorbijvaren of de stad mijden. Daarnaast is er een te kort aan ligplaatsen voor de eigen inwoners en hebben de gezamenlijke jachthavens lange wachtlijsten.

Aanleg van een nieuwe buitendijkse jachthaven in Muiden heeft gevolgen. In eerdere onderzoeken werd geconcludeerd dat uitbreiding van de ligplaatscapaciteit *significant* negatieve effecten op een aantal beschermde soorten watervogels in het IJmeer zou hebben. Op basis van deze verwachting zouden de plannen via een passende beoordeling getoetst moeten worden aan de zogenaamde ADC-criteria. Dat betekent onderzoek naar alternatieven, het aantonen van een dwingende reden van openbaar belang en eventueel natuurcompensatie. Omdat dit grote invloed heeft op de haalbaarheid van het project, is via een 'second opinion' eerst nader onderzocht¹ of de te verwachten effecten inderdaad significant negatief zijn. Dat lijkt niet het geval en in de MER zal dit verder worden uitgewerkt. Vooruitlopend op de MER is het verder natuurlijk belangrijk om duidelijk te maken waarom Muiden uitbreiding van de ligplaatscapaciteit wenst. In dit deelrapport wordt op die vraag ingegaan.

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Leeswijzer van het Rapport	3
2.	Provinciaal beleid en eerdere onderzoeken	4
2.1	Economische Agenda 2008-2011	4
2.2	Agenda Recreatie en Toerisme 2008-2011	4
2.3	Het programma Water als Economische Drager (WED)	4
2.4	Eerdere onderzoeken	5
3.	Ruimtelijke kwaliteit	9
3.1	Muiden vanaf het water	9
3.2	Parkeren, winterstalling en ontsluiting	9
3.3	Verdere randvoorwaarden	10
4.	Huidige en toekomstige situatie watersport in Muiden	12
4.1	De watersport in Muiden	12
4.2	Ontwikkelingen in Muiden	14
4.2.1	Watersportvereniging Muiden	14
4.2.2	De Bloemendalerpolder en het KNSF-terrein	15
4.2.3	Ontwikkelingen in het IJsselmeergebied en het IJmeer	16
5.	Conclusies en aanbevelingen	17
Bijlage 1:	Notenlijst	19

Naast de internationale bekendheid als watersportbestemming, staat Muiden ook bekend als gezellige vestingstad aan de monding van de Vecht, waar lekker gegeten kan worden en waar men op de terrassen kan genieten van de reuring in de Groote Zeesluis. Het Muider slot en het Forteiland Pampus, de twee belangrijkste publiekstrekkingen van Muiden, zorgen tevens voor veel publiek afkomstig uit alle windstreken.

Overzicht van huidige watersportbedrijven met ligplaatsen

De drie bestaande jachthavens in Muiden hebben lange wachtlijsten voor een ligplaats. Ook is er een nieuwe watersportvereniging opgericht door Muidenaren die op zoek zijn naar een ligplaats. Tenslotte lopen in Muiden een aantal grote woningbouwprojecten zoals het project Bloemendalerpolder en de ontwikkelingen op het KNSF-terrein. Ook deze nieuwe inwoners van Muiden zullen behoefte hebben aan recreatieruimte waardoor de druk op de ligplaatscapaciteit in de toekomst nog verder op zal lopen. Al deze zaken samen vormen de achtergrond van de wens van Muiden om te komen tot een herinrichting van lig- en aanlegplaatsen in de stad en een uitbreiding van de ligplaatscapaciteit. In samenwerking met de KNZ&RV en KNSF Vastgoed heeft de gemeente een plan ontwikkeld voor een nieuwe buitendijkse jachthaven met een capaciteit van 600 ligplaatsen. In de stad zelf is geen ruimte voor uitbreiding van de capaciteit. De nieuwe haven is dan ook aan de noordkant van Muiden in het IJmeer geprojecteerd, grenzend aan de bestaande haven van de KNZ&RV ten westen van de strekdam van de monding van de Vecht.

Het voor de haven benodigde oppervlak bedraagt circa 7,5 ha. Het grootste deel is water, een beperkt deel is nodig voor een beschermende dijk en voorzieningen zoals een havenkantoor, sanitair en een verenigingsgebouw inclusief restaurant. De parkeervoorzieningen buitendijks zijn beperkt (laden en lossen ligplaatshouders en bereikbaarheid politie, brandweer en ambulance). Parkeren dient in principe binnendijks plaats te vinden.

Door realisatie van deze jachthaven kan voldaan worden aan de vraag naar ligplaatsen en ontstaat meer ruimte in de historische kern van Muiden voor passanten. De watersport is van belang voor Muiden omdat deze doelgroep een belangrijke bijdrage levert aan de lokale economie.

Het plan past ook bij de doelstelling van de provincie om meer ligplaatsen te creëren vanuit economisch perspectief, kwaliteitsverbetering en het genereren van werkgelegenheid. Bij de planvorming wordt samengewerkt met Projectbureau IJburg vanwege eventueel te realiseren natuurcompensatie.

1.2 Leeswijzer en doel van het rapport

Uitbreiding van de jachthaven in Muiden maakt deel uit van het provinciale beleid. In hoofdstuk 2 zal dit kort worden samengevat.

Verder hebben Kolpron Consultants, Leisure Result en Von Heijden & Verre in de afgelopen jaren onderzoek gedaan naar de argumentatie om de ligplaatscapaciteit in Muiden te vergroten. Het is niet de bedoeling deze onderzoeken te herhalen. Relevante conclusies zullen eveneens in hoofdstuk 2 worden samengevat, waar nodig geactualiseerd en aangevuld. Hoofdstuk 3 beschrijft de ruimtelijke kwaliteit. In hoofdstuk 4 wordt de situatie ten aanzien van de watersport in Muiden nu en in toekomst omschreven. In hoofdstuk 5 zijn tenslotte de conclusies samengevat.

Omdat significante effecten niet (meer) te verwachten zijn², vervalt de noodzaak om aan de ADC-criteria te toetsen. Doelstelling van deze rapportage is om het belang van uitbreiding van de ligplaatscapaciteit toch zo zorgvuldig mogelijk te onderbouwen en vervolgens met de provincie te bespreken. Het rapport dient daarna als bouwsteen voor de op te stellen MER.

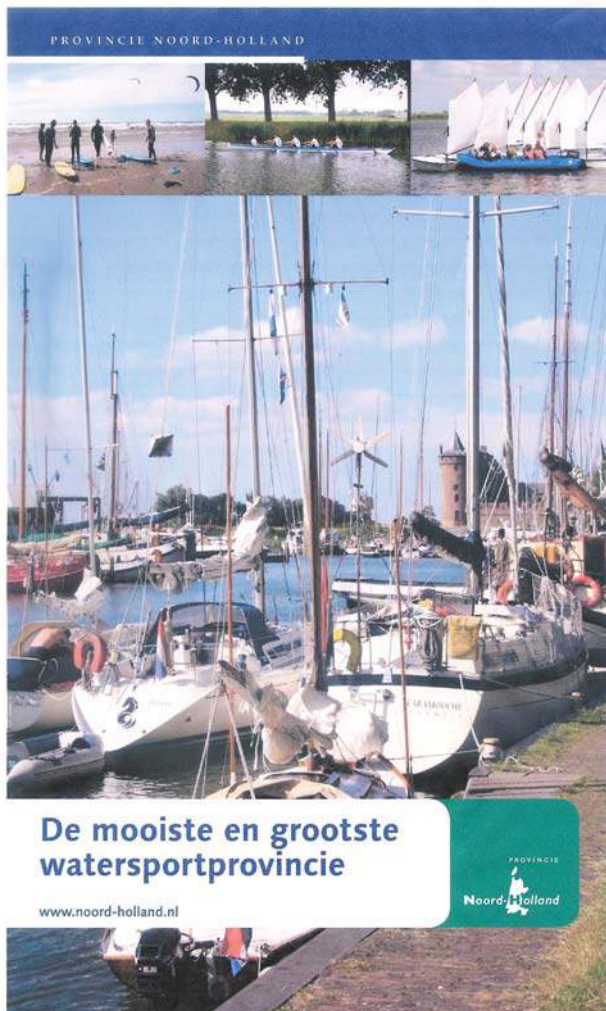
2. Provinciaal beleid en eerdere onderzoeken

2.1 Economische Agenda 2008-2011

Volgens de Economische Agenda 2008-2011 zorgt de watersportindustrie in Noord-Holland voor een belangrijke bijdrage aan de provinciale economie (ca. € 500 miljoen aan bestedingen en 5.100 banen)³. Noord-Holland heeft de meeste toeristische overnachtingen en is de grootste watersportprovincie van Nederland. Duidelijk is dat het water van groot belang is voor deze provincie, zowel als publiekstrekker, maar ook als “economische drager”.

Het huidige college van Gedeputeerde Staten en de voorgaande colleges zijn zich hier bewust van (geweest) en hebben mede hierop hun collegeprogramma's afgestemd. Kernwoorden als “kwaliteitsverbetering”, “capaciteitsvergroting”, “imagoversterking” zijn met regelmaat terug te vinden in de politieke agenda's.

In de Agenda Recreatie en Toerisme van 2004-2007 zijn doelstellingen opgenomen om de sterke kanten van de watersport te behouden en daar waar mogelijk te verbeteren. Niet alle doelstellingen uit dit programma zijn gehaald. De realisatie van 3.000 extra ligplaatsen voor de pleziervaart is in 2007 blijven steken op 1.750 extra plaatsen en er blijven nog steeds knelpunten bestaan in het toervaartnet. Reden om in de nieuwe agenda deze doelstellingen weer mee te nemen.

Poster van Provincie Noord-Holland

Herinrichting en uitbreiding van de ligplaatscapaciteit ter verbetering van de kwaliteit van Muiden als watersportplaats is dus niet alleen belangrijk voor Muiden, maar ook voor de provincie. Het levert extra werkgelegenheid op en geeft de lokale economie een “boost”. Daarnaast zet Muiden Noord-Holland nog nadrukkelijker op de kaart als het watersportgebied van Nederland, één van de hoofdkaders van het programma WED, benoemd door Provinciale Staten.

2.2 Agenda Recreatie en Toerisme 2008-2011

Ook in de nieuwe Agenda Recreatie en Toerisme 2008-2011 speelt het water weer een belangrijke rol als het gaat om de economie van Noord-Holland. Het beleid van de voorgaande jaren wordt grotendeels voortgezet. Eén van de speerpunten is behoud van de positie van Noord-Holland als de watersportprovincie van Nederland. Waar mogelijk moet deze positie worden versterkt. Vandaar dat ervoor gekozen is de doelstellingen uit 2007, uitbreiding van het aantal ligplaatsen naar 3.000, weer op te nemen in de Agenda van 2008-2011.

2.3. Het programma Water als Economische Drager (WED)

Al in 2001 heeft de provincie het programma “Water als Economische Drager” (WED) opgesteld ter versterking van de economie. Door meer gebruik te maken van het water voor bijvoorbeeld transport, toerisme en waterrecreatie wil Noord-Holland de provinciale economie versterken.

Veel nautische projecten zijn succesvol medegefinancierd vanuit het programma WED. Vanaf de totstandkoming van WED tot nu, is € 25,2 miljoen bijgedragen aan nautische projecten binnen Noord-Holland. Het huidige college heeft besloten dit programma voort te zetten tot en met 2011 en heeft hiervoor € 12 miljoen gereserveerd. Als uit toetsing blijkt dat geen schadelijke gevolgen ontstaan aan natuurwaarden, is de provincie bereid bij te dragen aan onder andere de ontwikkeling van jachthavens.

2.4 Eerdere onderzoeken

Kolpron Consultants (2001⁴), Leisure Result (2006⁵) en Von Heijden & Verre (2006⁶) hebben in de afgelopen jaren een aantal onderzoeken uitgevoerd naar de noodzaak en de te verwachten effecten van uitbreiding van de jachthaven in Muiden. Omdat deze onderzoeken relevante informatie bevatten, worden hierna de belangrijkste conclusies weergegeven.

Eindrapport Toekomstvisie Muiden, Kolpron december 2001

Het rapport gaat in op een aantal scenario's voor de toekomst van Muiden. Muiden is populair en trekt veel bezoekers voor een vrij kleine gemeente. Tijdens piekperioden leidt dit tot extra verkeer- en parkeerdruk. Er is onderzoek gedaan naar onder andere de bevolkingssamenstelling, het woningaanbod, de economische situatie en de voorzieningen. Ook zijn de toekomstige ontwikkelingen en keuzemogelijkheden onderzocht. Er waren drie beleidsscenario's waarvan het scenario "niets doen" volgens B&W niet aan de orde kon zijn. De overige twee scenario's zijn uitgebreid met de bewoners en ondernemers van Muiden besproken. Navolgend worden de belangrijkste uitkomsten beschreven als het gaat om recreatie en toerisme.

Over werkgelegenheid stelt Kolpron dat Muiden geen logisch vestigingsklimaat biedt voor veel bedrijven. Op kleine schaal doet zich een kans voor binnen de toeristische sector. Het betreft vooral laagwaardige arbeid, maar hieraan is wel behoefte in de gemeente. Verder wordt voor werkgelegenheid verwezen naar mogelijkheden op het KNSF-terrein ("bedrijven in het groen") en de zone langs de A1 in combinatie met de aanleg van een aquaduct. Bij de locatievoorkeur van bedrijven speelt een optimaal werk- en leefmilieu een steeds grotere rol. Uitbreiding van de recreatieve dienstverlening zoals watersportgebonden en cultuurhistorisch toerisme en horeca-, hotel- en congresactiviteiten biedt volgens Kolpron mogelijkheden.

Toerisme speelt een overheersende rol in de beleving van de inwoners van Muiden. Op dagtoeristen heeft Muiden een grote aantrekkingskracht. Mensen met behoefte aan (cultuur)historie en de daarbij behorende sfeer genieten van het grote aantal cultuurhistorisch belangrijke gebouwen en de vestingstad als geheel. Ten aanzien van watertoerisme wordt gesteld dat zowel de ondernemers als de inwoners de huidige situatie ten aanzien van het watergebruik onvoldoende achten. De verhouding vaste ligplaatsen / plaatsen voor de chartervaart / passantenplaatsen wordt als ongewenst ervaren (te weinig ruimte voor passanten). Ook zijn er onvoldoende vaste ligplaatsen voor de inwoners van Muiden. De situering van de verschillende groepen in de haven wordt als inefficiënt gezien en de havenvoorzieningen als onvoldoende ervaren.

Kolpron gaat in haar rapportage in op de economische betekenis van recreatie en toerisme voor Muiden. Muiden had 235 vaste ligplaatsen in 2001, 45 passantenplaatsen en 15 plaatsen voor de Bruine Vloot met 30.000 opstappende passagiers per jaar. Aan dagtoerisme trok het Muiderslot 130.000 bezoekers, Pampus (vanuit Muiden) 15.000 en nog 20.000 overige dagrecreanten (fietsers, evenementenbezoekers, winkelend publiek e.d.). Op basis van deze uitgangspunten werd in de toeristische recreatieve branche een omzet gerealiseerd van €2,65 miljoen waarvan 35% in de watersport. Het gros van genoemde omzet kwam terecht bij de horeca (37%), de detailhandel (18%) en bij de aanbieders van het toeristisch recreatief product zelf (21%). Inclusief indirecte effecten bedroeg de omzet €3,6 miljoen, de toegevoegde waarde €1,8 miljoen en voor circa 65 personen directe en indirecte werkgelegenheid. Kolpron had een aantal scenario's uitgewerkt waaruit bleek dat genoemde omzet en werkgelegenheid verdubbeld zou kunnen worden. De gemeente wilde meewerken aan het vergroten van haar regionale recreatieve functie in combinatie met het terugdringen van de overlast voor de bevolking. Het toerisme is de voornaamste oorzaak van de ongewenste verkeer- en parkeersituatie in Muiden. Het oplossen van dit probleem moet dan ook in relatie gebracht worden met gewenste ontwikkelingen.

Charterschepen in Muiden

Conclusies

Er werd ten aanzien van het toerisme in Muiden door Kolpron een aantal conclusies getrokken. Relevant in het kader van deze rapportage en nog steeds van toepassing, is de conclusie dat de kwaliteiten (aanlegplaatsen, opstapmogelijkheden, parkeermogelijkheden, sanitaire voorzieningen, havenmeester) niet in evenwicht zijn met de marktwensen en deze zaken in de toekomst steeds onevenwichtiger zullen worden.

Verder stelt Kolpron dat er sprake is van inefficiënt watergebruik en een niet optimale verdeling van het wateroppervlakte naar de verschillende soorten gebruikers (lees: verschillende type schepen). Ook is in de afgelopen decennia in Muiden nauwelijks geïnvesteerd in het toeristische product waardoor een situatie van achterstallig onderhoud is ontstaan. Bij het opwaarderen van de toeristische mogelijkheden is nadrukkelijk aandacht nodig voor de verkeer- en parkeerproblematiek.

Visie Jachthaven Muiden, Leisure Result mei 2006

Leisure Result geeft aan dat in 2003 de vereniging Muiden Vesting is opgericht waarin ondernemers inclusief non-profitorganisaties als de Stichting Pampus en het Muiderslot, gemeente, Kamer van Koophandel, ANWB, Connexion en de Rabobank participeren. De samenwerking had tot doel om het toeristisch-recreatieve product van Muiden te verbeteren en de economische rol van toerisme en recreatie te vergroten, passend binnen de aard en schaal van Muiden. Geconcludeerd werd dat de bezoekersaantallen, de verblijfsduur en de bestedingen van toeristen en recreanten in Muiden sterk terugliepen. Door grotere bezoekersaantallen, verlengde verblijfsduur en vergroting van de bestedingen zouden de voorzieningen voor de inwoners van Muiden behouden kunnen blijven. De belangrijkste knelpunten waren: Parkeren / Verkeersontsluiting, Productontwikkeling / Promotie en Haven / Water.

Voor elk knelpunt is een werkgroep geformeerd. In onderling overleg en interactie met externe partijen is een Realisatieplan opgesteld. In het Realisatieplan Haven / Water werd geconstateerd dat Muiden een beperkte capaciteit had om passanten (pleziervaart) op te kunnen vangen. De capaciteit is beperkt en de diepgang in een deel van de havens onvoldoende. Dit leidt tot zoekgedrag in het smalle, diepere deel van de Vecht en (zeer) onveilige situaties. Omdat de chartervaart bij de sluis ligt, worden passanten gedwongen een plaats te zoeken op ruime loopafstand van de winkels, horeca e.d. waardoor niet de maximale potentie aan toeristische bestedingen wordt gehaald.

De charterschepen die de haven van Muiden als thuishaven hebben, varen over het algemeen veel dagtochten. Hierdoor zijn de ligplaatsen voor deze schepen gedurende de nacht bezet. Het is vrijwel onmogelijk meerdere charterschepen van buiten Muiden een overnachting aan te bieden, want er zijn nauwelijks ligplaatsen beschikbaar. Aangezien deze schepen varen met grote groepen mensen, mist de middenstand van Muiden een potentieel aan klanten.

Het Realisatieplan stelt een groot aantal projecten voor met als rode draad toename van het aantal passanten dat op pleziervaartuigen Muiden bezoekt en verhoging van de bestedingen van deze groep. Voorgesteld werd de charterschepen te verplaatsen naar de locatie van de Stichting Jachthaven Muiden bij het Muiderslot. In combinatie met het Muiderslot zou dit het stadsbeeld verfraaien. De vrijgekomen kades in het centrum ten noorden én ten zuiden van de sluis zouden dan geschikt gemaakt moeten worden voor passanten. De activiteiten van de Stichting Jachthaven Muiden zouden kunnen worden verplaatst naar de locatie van de KNZ&RV. De stichting zou meer ruimte moeten krijgen om een einde te maken aan de wachtlijst. De KNZ&RV tenslotte zou naar buiten moeten verhuizen, ten noorden van de huidige haven en ten westen van de Westpier. Door voorgestelde verschuivingen zou het aantal passantenplaatsen fors toenemen en de aantrekkelijkheid van Muiden worden vergroot.

Leisure Result gaat in op trends in de watersport en alternatieven voor uitbreiding van de ligplaatscapaciteit in Muiden. Aandacht wordt besteedt aan (on)mogelijkheden bij Muiden ten noorden van het Muiderslot, bij IJburg, in Pampushaven bij Almere, bij Muiderzand en op het Gooimeer. De vraag om met alternatieven te komen wordt ingegeven door de ADC-criteria uit de Natuurbeschermingswet. Als aanleg van de haven significant negatieve effecten zou hebben op de natuurwaarden (waar in deze rapportage niet vanuit wordt gegaan), moet onderzoek gedaan worden naar alternatieve locaties én moet de maatschappelijke noodzaak worden aangetoond. Dit is vrijwel onmogelijk. Nederland wordt immers economisch niet ontwricht als Muiden haar watersportvoorzieningen niet vergroot en zo is het ook met alternatieven. Lig- en passantenplaatsen in Almere of IJburg zijn geen alternatief voor een ligplaats in Muiden, een historische vestingstad met een slot, een eeuwenoude haven en cultuurhistorie. De vraag is dus waarom Muiden deze herinrichting en uitbreiding wenst.

Tenslotte stelt Leisure Result dat de nieuwe buitendijkse haven minimaal 400 ligplaatsen moet hebben om rendabel te kunnen worden geëxploiteerd.

Westzijde toegangseuil Muiden

Conclusie:

In 2003 is de vereniging Muiden Vesting opgericht door allerlei organisaties en ondernemers uit Muiden. De vereniging heeft een aantal knelpunten in Muiden geïnventariseerd en gedefinieerd waaronder het knelpunt Haven/Water. De oplossing van dit knelpunt is uitgewerkt in een Realisatieplan. Voorgesteld wordt om de haven van Muiden anders in te delen zodat ruimte ontstaat voor passanten en een nieuwe buitendijkse haven aan te leggen ten westen van de Westpier.

Effecten uitbreiding jachthaven Muiden, Von Heijden & Verre, september 2006

Von Heijden & Verre geeft aan dat uitbreiding van de haven van Muiden met 400 à 600 lig- en passantenplaatsen is opgenomen in het Streekplan Noord-Holland Zuid en in bijbehorende MER. In de 'passende beoordeling' bij de MER wordt geconstateerd dat aanleg van de nieuwe haven in Muiden waarschijnlijk significant negatieve gevolgen heeft voor het vogelrichtlijngebied. De gemeente Muiden heeft Von Heijden & Verre in het kader van de Natuurbeschermingswet dan ook opdracht gegeven het belang van de uitbreiding te onderzoeken en relevante maatschappelijke, economische, ruimtelijke en toeristische effecten die uitbreiding van de haven met zich meebrengt te analyseren. Ingegaan wordt op de historie van Muiden en de vele bezienswaardigheden zoals het eiland Pampus, het Muiderslot, de Grote Zeesluizen, de Grote of Sint Nicolaaskerk, het Muizenfort en de Westbatterij. Ook wordt een overzicht gegeven van het winkelaanbod. Het aantal toeristische bezoekers loopt terug. Gesproken wordt over 150.000 bezoekers per jaar en de wens om dat aantal weer terug te brengen / te verhogen naar 200.000. De bezoekers besteden volgens het rapport € 11,73 per persoon per dag. Voor wat betreft het verdere economische belang, wensen, kansen en knelpunten wordt verwezen naar gegevens uit het onderzoek van Kolpron (zie hierboven).

Volgens Von Heijden & Verre heeft de KNZ&RV 180 ligplaatsen, de stichting 50 en Van der Vliet 20. Het grootste deel van de oostelijke kade ten noorden van de sluis en een deel van de oostelijke kade ten zuiden van de sluis is verpacht aan de Schippersvereniging Muiden. Bij de Schippersvereniging zijn 20 charterschepen aangesloten die jaarlijks 25.000 gasten vervoeren. Geschat wordt dat 25% van deze gasten ook een nacht in Muiden aan boord doorbrengen. Veel groepen blijven na een (dag)vaartocht gezamenlijk in Muiden eten. Circa 30.000 schepen per jaar passeren de sluis. (gegevens 2003). Ook dit rapport beschrijft trends in de watersport op basis van deskresearch (Kolpron, Leisure Result, Rabobank, CBS 2000, Kerncijfers Noord-Holland 2003 en Waterrecreatie Advies).

Volgens Von Heijden & Verre genereert een nieuwe jachthaven in Muiden met 400 ligplaatsen een omzet aan liggeld en bestedingen van ruim € 1,8 miljoen, 18 (fte) directe en 7 indirecte arbeidsplaatsen (multiplier 37%). Aanleg van de haven vergt een investering van circa € 3,2 miljoen (40 manjaren werk bij een omzet van € 80.000 per manjaar in de bouw).

Onder de kop 'Ruimtelijke effecten' wordt Muiden beschreven als schakel tussen het IJsselmeer, het Markermeer, het IJmeer, de Randmeren en de Vechtstreek. Op hoogtijdagen en tijdens de zomervakanties is het druk in Muiden, zowel op het water als op de wal. De druk op de ruimte in het centrum is groot en vertaalt zich in files en gebrek aan parkeerplaatsen. Er worden een aantal initiatieven beschreven zoals een appartementencomplex op het terrein van Van der Vliet, een plan om de omgeving van het postkantoor te herontwikkelen (postkantoor wordt Gezondheidscentrum) en de plannen voor het KNSF-terrein. Het is de bedoeling om het KNSF-terrein een nieuw groot parkeerterrein te realiseren dat tevens gebruikt kan worden door gasten van de jachthaven. Ook wordt verwezen naar de nieuw te realiseren woonwijk in de Bloemendalerpolder en de recreatiebehoefte van deze nieuwe inwoners.

Conclusie:

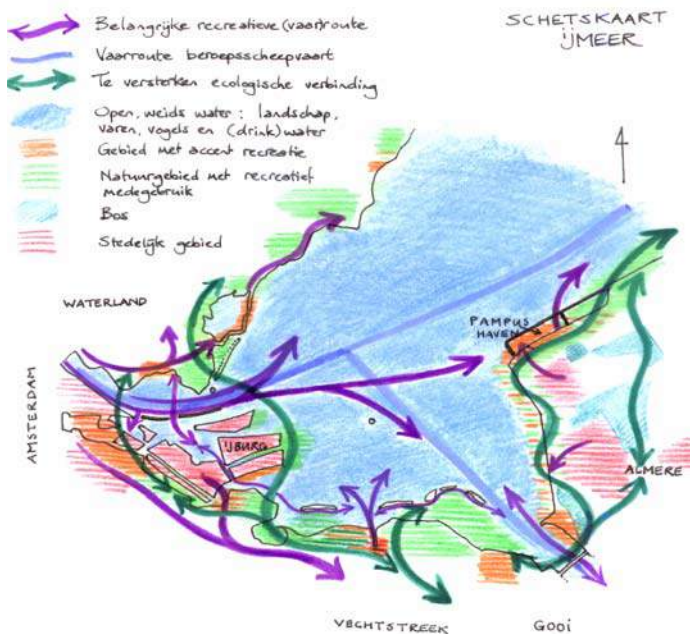
Von Heijden & Verre herhaalt voor een deel bevindingen uit de hiervoor genoemde rapporten. Ingegaan wordt op de gevolgen van een nieuwe buitendijkse haven met 400 à 600 ligplaatsen voor de economie van Muiden. Muiden heeft een kwaliteitsprobleem als het gaat over het aanbod aan voorzieningen voor de watersport, overnachtingsmogelijkheden, variatie in het horeca-aanbod, maar ook de parkeerproblematiek voor een groot deel veroorzaakt door dagtoerisme komt nadrukkelijk terug. Als Muiden zich wil profileren als een echte watersportstad, dan zijn betere en ruimere voorzieningen nodig dan momenteel voorhanden. De stad vormt ook een belangrijk deel van de woonomgeving van de nieuwe wijken Bloemendalerpolder en het KNSF-terrein.

3. Ruimtelijke kwaliteit

3.1 Muiden vanaf het water

Muiden is een bijzondere stad. Het is er gezellig en biedt op toeristisch gebied een aantal smaakmakers in de omgeving. Bekende trekkers zijn het Muiderslot, het Muizenfort en het forteiland Pampus. Verder heeft Muiden een bekend horeca aanbod, jachtmakelaars en ander watersportbedrijven die niet alleen de eigen bevolking bedienen, maar ook veel mensen van buiten Muiden aantrekken. Muiden is meer dan 1050 jaar oud, maar geen museum. De traditionele charterschepen passen in de historische omgeving en versterken het beeld. De stad leeft en in Muiden worden veel activiteiten georganiseerd.

Past een nieuwe buitendijkse jachthaven in het beeld van Muiden? Globaal is het nu zo dat Muiden een toegangseuvel heeft naar het IJmeer die aan weerszijden is begrensd met een strekdam. Men wordt gedwongen Muiden via een rechte lijn in of uit te varen en bij een eventuele uitbreiding van de ligplaatscapaciteit zal dat ook zo blijven. De toegang van de buitendijkse jachthaven zal halverwege de westelijke strekdam komen te liggen. Het gebied ten oosten van deze dammen, ten zuiden van de eilanden Drost, Warenaar en Hooft is ondiep en heeft door de vele waterplanten een belangrijke functie voor de natuur. Aan de westzijde grenst de gemeente Muiden aan het PEN-eiland en het daarachter gelegen IJburg. Amsterdam is bezig natuurcompensatie in de vorm van een luwtedam te ontwikkelen voor de kust van Muiden aan de oostzijde van het PEN-eiland bij de Baai van Ballast. Dit project heeft een zuivere natuurfunctie⁷.

In de visie "Samen meer IJsselmeer"¹, opgesteld door 8 recreatie en natuurorganisaties wordt voorgesteld om ten westen van Muiden nog één of meerdere kleine eilanden te realiseren, vergelijkbaar met de eilanden ten oosten van Muiden (bestemming recreatie en natuur). Er zou daardoor voor kleine schepen een beschutte route ontstaan naar de Randmeren. In de zomer een recreatieve bestemming (aanleg- of beschutte ankerplaats), in de winter bieden de eilanden luwte aan de watervogels in het IJmeer. De gemeente Muiden (incl. Muiderberg) heeft vanaf het IJmeer een grotendeels groene functie en zal die ook houden tussen de stedelijke mastodonten Amsterdam en Almere. In dit brede "waterfront" aan het IJmeer is Muiden het levendige en cultuurhistorisch interessante hart.

Bron schets: visie 'Samen meer IJsselmeer',
8 recreatie- en natuurorganisaties, pag. 56

3.2 Parkeren, winterstalling en ontsluiting

In de afgelopen jaren zijn veel onderzoeken gedaan naar de haalbaarheid van een nieuwe haven en uitbreiding van de passantencapaciteit. Gesteld mag worden dat het draagvlak bij de Muider bevolking groot is, mits de overlast zoveel mogelijk wordt beperkt of bij voorkeur wordt verminderd.

Door uitbreiding van het aantal inwoners zal het karakter van de stad Muiden in de toekomst wijzigen. De levendigheid zal (verder) toenemen evenals het draagvlak voor voorzieningen. Dit is ook nodig omdat Muiden anders vergrijst. Het grote probleem van Muiden is ruimte en infrastructuur.

Parkeerruimte is beperkt en met alle bezoekers van buiten de stad levert dat problemen op. Ook de parkeersituatie rond de jachthavens geeft problemen. Integraal onderdeel van het vervolgproces is de ontsluiting en het oplossen of voorkomen van parkeerproblemen. De aspecten ontsluiting van de buitendijkse jachthaven en parkeervoorzieningen zijn al opgenomen in het programma van eisen in de toelichting van het Voorontwerp bestemmingsplan KNSF-terrein.

Het voordeel van toevaarders of passanten die Muiden met een boot bezoeken is dat ze geen auto meenemen. Passanten leveren dus eigenlijk alleen maar voordelen op. Bij vaste ligplaatshouders ligt dit anders. De benodigde parkeerruimte bij een haven is afhankelijk van een aantal factoren. Er zijn normen voor het aantal parkeerplaatsen dat varieert van 25 tot 50% van de ligplaatscapaciteit. De verschillen hebben te maken met de herkomst van de ligplaatshouders, uitvaarpercentages, de wens om parkeerruimte ook voor winterstalling te gebruiken en voorzieningen die andere bezoekers aantrekken zoals horeca en winkels, etcetera.

Op een jachthaven is het in veel gevallen gebruikelijk de parkeerplaatsen in de winter te benutten voor het stallen van schepen. Om het ruimtebeslag te beperken, zullen de parkeervoorzieningen buitendijks beperkt zijn (hoofdzakelijk bestemd om te laden en te lossen). Winterstalling binnendijks is misschien mogelijk door (een deel van) het parkeerterrein op het KNSF-terrein in de winter te gebruiken als winterstallingterrein. Deze mogelijkheid vergt echter nader onderzoek. Daarnaast heeft Muiden reeds twee bedrijven die werffaciliteiten en winterberging aanbieden.

3.3 Verdere randvoorwaarden

Er is in de afgelopen periode overleg geweest met het Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht (AGV) om na te gaan of er in de (nabije) toekomst onderhoud aan de dijken rond de geprojecteerde uitbreiding van de haven is voorzien. Dit is niet het geval, de dijk is stabiel en voldoet aan de keur. Een zone van 50 meter van de voet van de dijk valt onder het Heemraadschap, daarbuiten is Rijkswaterstaat verantwoordelijk. De huidige jachthaven van de KNZ&RV ligt buitendijks en een eventuele uitbreiding zal ook buitendijks plaatsvinden. Voor ingrepen in de buurt van de dijk is een stabiliteitsberekening nodig.

Over het aantal nieuw te realiseren ligplaatsen kan een discussie ontstaan. Met KNSF is een afspraak gemaakt dat zij recht hebben op 50% van de nieuw te realiseren ligplaatsen met een maximum van 200. Om ruimte in de stad Muiden te creëren voor passanten, zal de KNZ&RV een deel van haar activiteiten en ligplaatsen naar buiten moeten verplaatsen. Verplaatsing is interessant voor de KNZ&RV als dit tevens ruimte oplevert om de bestaande boxmix aan te passen. De schepen zijn in de afgelopen jaren groter geworden en corresponderen niet meer met de huidige boxafmetingen. Daarnaast is de KNZ&RV een actieve vereniging met een wachtlijst. Aan de KNZ&RV zijn 200 ligplaatsen toegezegd. Door toename van het aantal ligplaatsen kan geïnvesteerd worden in eigentijdse voorzieningen. Tenslotte heeft de nieuwe WSV Muiden nog wensen. Ook zij zijn op zoek naar ligplaatsen voor inwoners van Muiden die een boot hebben of van plan zijn er één te kopen. In de wachtlijsten van de stichting (ook alleen ligplaatsen voor mensen uit Muiden) en de nieuwe WSV Muiden zit mogelijk een overlap. Dit zal verder moeten worden onderzocht. De Gemeente Muiden wil daarom zelf 200 ligplaatsen. De hele verplaatsing staat of valt verder met een ontsluiting via het KNSF-terrein en parkeermogelijkheden achter de dijk. Dit wordt mede ingegeven door het waterbeleid van Rijkswaterstaat, waarbij aantasting van het waterbergende vermogen zoveel mogelijk moet worden beperkt.

De Westbatterij

Muiderslot, foto Mike Bink, copyright Muiderslot

De gemeente Muiden gaat uit van een duurzaam aangelegde en ingerichte jachthaven conform de laatste inzichten. De haven zal aangesloten worden bij bestaande keurmerken en voldoen aan de criteria van bijvoorbeeld De Blauwe Vlag en het Green Key concept. Bij de nieuwe inrichting zal gebruik worden gemaakt van milieuvriendelijk beschikbare materialen, die allen voldoen aan de eisen van deze tijd.

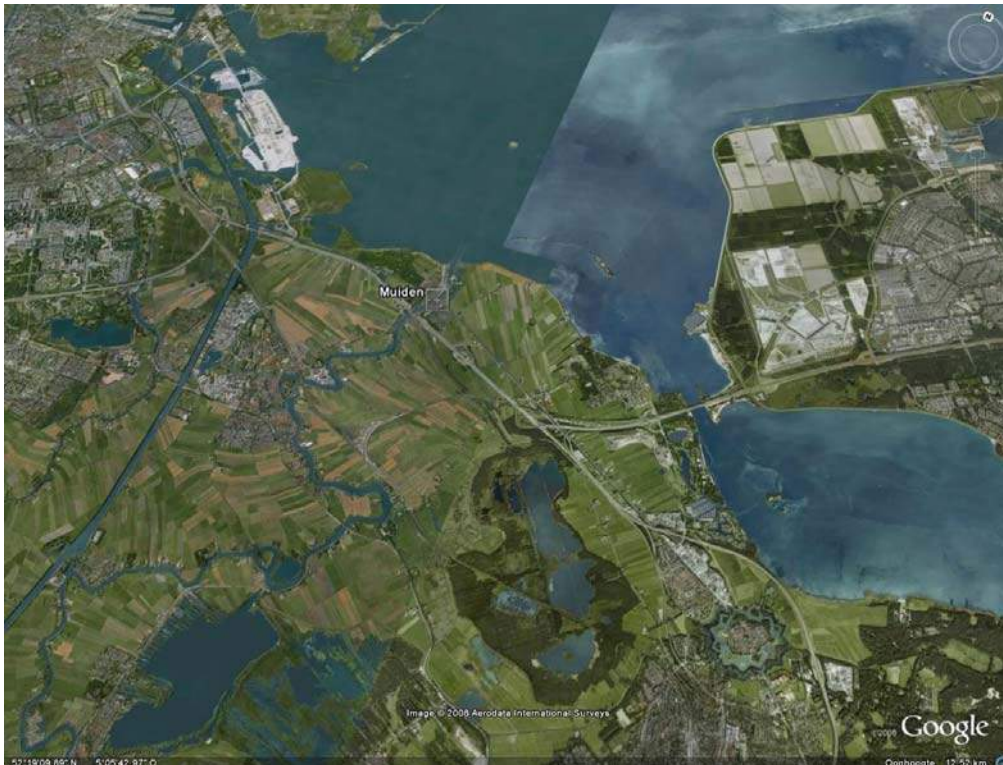
Het proces is alleen haalbaar wanneer alle partijen bereid zijn en blijven om op een positieve manier mee te denken en mee te werken. Met veel partijen is in het afgelopen jaar overleg geweest. Iedereen inclusief natuurorganisaties hebben daarbij aangegeven de wens van Muiden legitiem te vinden. Uiteraard en terecht wordt gepleit voor zorgvuldigheid. In het vervolgtraject, waaronder het opstellen van de MER, zal (nog meer) onderzoek moeten worden verricht.

4. Huidige en toekomstige situatie watersport in Muiden

Het plan een nieuwe jachthaven te bouwen voor Muiden wordt door een breed publiek gedragen. De gemeente is weliswaar initiatiefnemer, maar nadrukkelijk gesteund door bijvoorbeeld de KNZ&RV, KNSF en veel andere partijen die Muiden een warm hart toedragen zoals de vereniging Muiden Vesting en een groot aantal inwoners. De constatering dat uitbreiding van de ligplaatscapaciteit mogelijk tot significant negatieve effecten op de natuurwaarden in het gebied zou kunnen leiden, zorgde voor vertraging; onderzoek naar alternatieven en pogingen om de maatschappelijke noodzaak aan te tonen. Nu geen significant negatieve effecten meer verwacht worden⁸, kan verder worden ingegaan op de kansen voor Muiden en de knelpunten. Het project is veelomvattend, omdat het gevolgen heeft voor de hele stad.

4.1 De watersport in Muiden

Muiden ligt op een kruispunt van vaarwegen. Het IJmeer is het belangrijkste knooppunt in Nederland voor de toervaart. Circa eenderde van de toevaarders komt hierlangs. Vanaf het IJmeer gaat een deel over de Randmeren richting Friesland en een deel over het Markermeer en IJsselmeer waarbij de Noord-Hollandse zijde (nog) meer in trek is dan de Flevolandse zijde⁹. Circa 30.000 boten passeren Muiden via de Vecht van of op weg naar het Utrechts en Hollands Plassengebied. De Vecht maakt deel uit van het basistoervaartnet¹⁰ en is geclassificeerd als 'verbindingswater categorie AZM, geschikt voor schepen met een masthoogte tot 30 meter'. Het is de enige ontsluiting voor schepen met staande mast vanaf de Loosdrechtse Plassen en een veilige parallelroute voor het door de beroepsvaart druk bevaren Amsterdam - Rijn kanaal. De Vecht is om meerdere redenen een belangrijke rivier. De Vecht stroomt niet naar buiten naar het IJmeer toe, maar vormt een "waterinlaat". Via de 'Grote Zeesluis' wordt het achterland van water voorzien. Verder is Muiden verbonden met Naarden via de Naardertrekvaart. De vaarverbinding Vecht – Naardertrekvaart – Gooimeer is volgens het Uitvoeringsprogramma Groene Uitweg een nog op te lossen schakel in het landelijke Basistoervaartnet en vormt een ster-project in dit programma.

Ligging Muiden

Aan weerszijden van de Vecht vanaf de A1 tot de monding bevinden zich diverse watersportbedrijven, horecavoorzieningen, jachthavens, woningen, een slot en twee kerken. Muiden straalt een zeer bijzondere sfeer uit door de vele historische en nieuwe schepen langs de oevers. In het IJsselmeergebied is Muiden een interessante en een mooie stad om te bezoeken als passant met een boot, maar ook als dagtoerist.

Het voordeel van passanten is dat ze met de boot komen en niet met een auto want de parkeerproblematiek veroorzaakt in Muiden overlast. Uit hoofdstuk 2 bleek dat dagtoeristen bijna € 12 per dag in Muiden spenderen. Watersporters geven meer uit, *gemiddeld* €75 per boot per dag¹¹. In een stad als Muiden is dit ongetwijfeld meer, als men de mogelijkheid heeft om aan te leggen. De afstand van de boot tot de winkels is ook belangrijk. Men heeft geen auto, dus men moet de boodschappen dragen. Een demografische trend binnen de watersport, is dat het aan het vergrijzen is. Het aandeel 50-plussers dat vaart neemt toe. Hierdoor zullen faciliteiten moeten worden aangepast aan deze steeds groter wordende groep. Denk hierbij aan korte loopafstanden en zijsteigers. Toervaarders varen vooral met een motorboot, hebben relatief lange vakanties en lassen makkelijker een rustdag in. Dit kan een aanzienlijke stimulans betekenen voor de regionale/plaatselijke economie. Het is dus belangrijk deze groep goed te faciliteren. Ook jachthavens spelen hierop in met het bieden van voorzieningen voor de primaire levensbehoeften, maar ook informatie over de omgeving, fietsverhuur en luxe voorzieningen zoals een zwembad.

Muiden heeft 3 jachthavens: de KNZ&RV, de Stichting Jachthaven Muiden ten noorden van de sluis en Jachthaven Fort H ten zuiden van de sluis. Het totale aantal ligplaatsen bedraagt 249 en de bezettingsgraad is 100%. De gezamenlijke jachthavens hebben een wachtlijst met in totaal 164 schepen. Wachtlijst gedeeld door capaciteit (x100%) wordt wel de "drukfactor" genoemd. Voor Muiden ligt dit op 66% en dat is extreem hoog. Het kan zijn dat schepen op meerdere wachtlijsten staan ingeschreven, maar er zijn ook mensen die zich niet meer inschrijven, omdat op redelijke termijn toch geen geschikte ligplaats vrijkomt. Naast de jachthavens hebben de watersportbedrijven Jachtservice Muiden, Van der Vliet Quality Yachts en Lengers Yachting nog een aantal plaatsen voor de verkoop van schepen of reparatie en onderhoud. Deze plaatsen worden niet op seizoen- of jaarbasis aan ligplaatshouders of als passantenplaats verhuurd.

Verkoopsteigers en showroom in Muiden

De jachthavens en de kade in beheer bij de Schippersvereniging Muiden trokken in 2007 circa 8.000 passanten (recreatievaartuigen). Het gemiddelde aantal overnachtingen per boot in Muiden is circa 1,7 (13.500 scheepsovernachtingen). In het IJsselmeergebied is dit 1,3, dus ook hieruit blijkt dat Muiden aan bezoekende schepen iets bijzonders te bieden heeft.

In het rapport: Economische invloed van de chartervaart in Muiden opgesteld door de BBZ (Vereniging voor Beroepschartervaart) staat beschreven dat in 2004 25 charterschepen Muiden als thuishaven hadden. Uitgaand van 60 vaartochten per schip per jaar en 29 passagiers, ontving de Muider vloot 43.500 gasten. Daarnaast bezochten 500 charterschepen uit andere havens Muiden (12.000 passagiers). Bij een gemiddelde besteding van €26,50 per passagier per dag is dit bijna €1,5 miljoen per jaar¹².

Van de boten in de 3 jachthavens in Muiden is 90% zeiljacht. De gemiddelde lengte bedraagt 10,40 meter. Hieruit blijkt dat deze schepen gericht zijn op het open water van het IJmeer en het Markermeer. Dat bleek ook uit het onderzoek naar de effecten van uitvarende schepen vanuit Muiden op de natuur¹³.

De KNZ&RV in Muiden is de oudste watersportvereniging in Nederland en biedt o.a. een ligplaats aan de Groene Draeck van koningin Beatrix.

De KNZ&RV organiseert sinds jaar en dag zeilwedstrijden. Een groot aantal ervaren en gekwalificeerde vrijwilligers, voorzien van alle benodigde uitrusting, realiseert een kalender van evenementen voor open boten, scherpe jachten en ronde- en platbodemjachten. Hoogtepunten in deze kalender zijn de Markervuur Race voor ronde- en platbodemjachten, de Flevo Race voor scherpe jachten en ronde- en platbodemjachten en de Zuiderzee Regatta voor eenheidsklassen, kielboten en -jachten. Ook heeft de KNZ&RV een groot aantal roeiboten waaronder sloepen, Gigs, wherry's en een Acht. Het "sloep- en Gig roeien" vindt voornamelijk plaats op het IJmeer. Met deze boten wordt ook veel aan wedstrijden meegedaan. De andere boten ("gladroeien") zijn voornamelijk bestemd voor toertochten en varen meestal op de Vecht. Voor de jeugdleden beschikt de vereniging over een vloot Optimisten, enkele Splashes en een J24. Er worden zeillessen georganiseerd om ook de jeugd vertrouwd te maken met de elementen en het materiaal.

Wie de jeugd heeft

Er geldt een ballotage om lid te kunnen worden van de KNZ&RV. De Stichting Jachthaven Muiden biedt alleen ligplaatsen aan inwoners van Muiden.

Muiden heeft geen economische bronnen van inkomsten met uitzondering van watersport en toerisme. Daarom is uitbreiding en verbetering van huidige voorzieningen noodzakelijk.

4.2 Ontwikkelingen in Muiden

4.2.1 Watersportvereniging Muiden

Het is voor de huidige inwoners van Muiden moeilijk om een ligplaats te krijgen. De vraag naar het aantal ligplaatsen is de afgelopen jaren fors gegroeid, maar het aanbod aan ligplaatsen is gelijk gebleven. De schepen worden groter, dus eigenlijk neemt door herindelingen het aantal ligplaatsen af. Bij de bestaande drie jachthavens staan 164 schepen op een wachtlijst. Mede daarom is in 2007 de Watersportvereniging Muiden (WSV Muiden) opgericht. Ruim 130 inwoners werden lid, waarvan 110 direct en 20 op termijn op zoek zijn naar een vaste ligplaats in Muiden of Muiderberg. Het aantal leden is in één jaar toegenomen naar 150 waaronder roeiclubs die met elkaar 125 leden hebben en 6 sloepen in de vaart brengen. De vereniging wil watersport gerelateerde evenementen organiseren en de jeugd meer bij de watersport betrekken. In september 2007 werd een notitie aan het college overhandigd. De vereniging onderschrijft de wens voor een nieuwe jachthaven, maar doet ook voorstellen om door "slim

schuiven" de bestaande ruimte in Muiden te optimaliseren. Voorgesteld wordt om de ideeën uit te werken en met elkaar in een regulier "havenoverleg" te bespreken.

4.2.2 De Bloemendalerpolder en het KNSF-terrein

In de Nota Ruimte van het Rijk en in de streekplanuitwerking van de provincie Noord-Holland is een woningbouwopgave in de Bloemendalerpolder bij Muiden opgenomen. Door verwevenheid van gemeentelijke-, provinciale- en rijksbelangen binnen de planvorming van de Bloemendalerpolder en hiermee samenhangende (grensoverschrijdende) projecten, zijn veel verschillende bestuursorganen bij dit project betrokken. Rijkswaterstaat is bij het gebied betrokken door o.a. de geplande verlegging en verbreding van de rijksweg A1, het zogeheten 'Stroomlijnalternatief' voor de verbinding Schiphol-Amsterdam-Almere-Lelystad (SAAL) en de aanleg van een aquaduct onder de Vecht bij Muiden.

Op 19 december 2006 hebben Gedeputeerde Staten van Noord-Holland de streekplanuitwerking Bloemendalerpolder /KNSF vastgesteld. In de daarna opgestelde anticipatieovereenkomst is overeengekomen dat uitgegaan wordt van 4.500 woningen binnen de Bloemendalerpolder en het KNSF-terrein inclusief de binnenstedelijke opgave van 700 woningen. Te verwachten valt dat de nieuwe woningbouwopgave een vraag naar ligplaatsen zal genereren in de haven van Muiden van minimaal 200 ligplaatsen. De ontsluiting van de nieuw te realiseren haven zal lopen via het KNSF-terrein. De Westbatterij zal worden herbestemd.

Over de waterrecreatiemogelijkheden in de Bloemendalerpolder worden een aantal opmerkingen gemaakt. Het watersysteem in de Bloemendalerpolder wordt met de Vecht verbonden via een sluis. Het totale oppervlak open water bedraagt 80 hectare waarvan een centrale plas van 44 hectare. Grote delen van de plas hebben een diepgang van maximaal 1,25 meter. Uitgangspunt is dat het centrum van de Bloemendalerpolder vanaf de Vecht (via de sluis) bereikbaar is met 'Vechtsloepen'. Ook de waterkavels zouden met kleine sloepen bereikbaar moeten zijn. In de Gemeenschapspolder kan met kano's worden gevaren¹⁴. In dit kader mag verwacht worden dat het aantal boten dat Muiden aandoet door vergroting van het vaargebied stijgt.

Voor het KNSF-terrein heeft de Raad recent een voorontwerp bestemmingsplan voor inspraak vrijgegeven. KNSF Vastgoed heeft bij eventuele realisatie van een buitendijkse jachthaven recht op maximaal 200 ligplaatsen. Nader overleg hierover moet nog plaatsvinden.

Bron: kaart plangebied Voorontwerp bestemmingsplan KNSF-terrein

4.2.3 Ontwikkelingen in het IJsselmeergebied en het IJmeer

In de rapportage *Jachthaven Muiden, 'Second opinion' significante gevolgen Natura 2000* is uitgebreid ingegaan op de ontwikkeling van de watersport in het IJsselmeergebied. Samenvattend kan worden geconcludeerd dat er in het IJsselmeergebied sprake is van een autonome toename van het aantal schepen met circa 200 à 300 per jaar. Dit is een groei van ruim 1%. Het gebruik van de schepen anderzijds daalt met ongeveer hetzelfde percentage, waardoor de gemiddelde druk in het gebied nagenoeg gelijk blijft. De gemiddelde lengte van de schepen neemt toe evenals de voorzieningen aan boord (rolfok, elektronica zoals GPS, etcetera). De schepen worden zeewaardiger en het aantal vaartochten naar het buitenland neemt toe. Dit effect is zichtbaar in een toename van de sluispassages in de Afsluitdijk en de Oranjesluizen in Amsterdam. Een historisch overzicht van de ontwikkeling van de sluispassages in Muiden ontbreekt (nog), maar schommelt volgens Waternet tussen 25.000 en 30.000.

Het aantal boten per inwoner ligt in Nederland vrij hoog. Als alle boten worden meegeteld (inclusief kano's en surfplanken) liggen er in Nederland circa 500.000 schepen. Bij een inwonertal van circa 16,3 miljoen betekent dit 3 boten per 100 inwoners. Als gekeken wordt naar de grotere schepen met een ligplaats in een jachthaven (circa 165.000¹⁵) dan is dit 1 boot per 100 inwoners. Dit is een gemiddelde, het aantal boten per inwoner in Drenthe of Gelderland ligt lager dan in Friesland. Ook per provincie en per gemeente zijn er verschillen. In een wijk waar men aan het water kan wonen, zal het aantal boten per inwoner groter zijn dan in wijken zonder water. Dit geldt ook voor Muiden, Muiderberg of IJburg.

In maart 2005 heeft de WV IJburg een onderzoek onder haar leden gehouden naar de behoefte aan ligplaatsen op IJburg¹⁶. Er woonden toen 2.000 mensen op IJburg en de WV IJburg had toen 180 leden (inclusief gezins- en jeugdleden, ruim 9% van alle inwoners). 76 van de 131 respondenten gaf aan een ligplaats (in een verenigingshaven) te wensen. 76 van de 2.000 inwoners betekent bijna 4% van alle inwoners. Dit zou betekenen dat 1 op de 25 inwoners van IJburg een ligplaats in een haven zou wensen. In Lelystad is de verhouding 1:30, maar dat is inclusief ligplaatshouders van buiten de stad. In de jachthavens in Muiden liggen 249 boten. Op 3.400 inwoners is dat 1:14 (7,3%). De bestaande havens hebben daarenboven lange wachtlijsten en er is nog een nieuwe watersportvereniging met Muidenaren die op zoek zijn naar een ligplaats in hun stad. Hieruit blijkt dat de druk op de capaciteit groot is. Uiteraard zitten er dubbeltellingen in de diverse wacht- en ledenlijsten, maar zoals gezegd er zijn ook mensen die zich nog niet hebben aangemeld zolang er geen reëel uitzicht is op een passende plaats.

5. Conclusies en aanbevelingen

Muiden ligt op een unieke plaats aan de monding van de Vecht, grenzend aan het IJmeer. Vanuit het IJsselmeergebied, de Randmeren, Amsterdam en vanaf de Hollandse en Utrechtse Plassen ('Staande mastroute') kan men Muiden bezoeken. Er ligt een voorstel voor de realisatie van een buitendijkse jachthaven waarbij gesproken wordt over aanvankelijk 400 maar steeds meer over 600 extra plaatsen (200 voor de KNZ&RV, 200 KNSF en 200 Gemeente Muiden). De uitbreiding levert mogelijkheden om een aantal wezenlijke knelpunten in Muiden op te lossen. Ook de lokale economie zal een impuls krijgen en zorgen voor meer werkgelegenheid.

Er zijn 5 redenen waarom er behoefte is aan extra lig- en passantenplaatsen in Muiden

1. Door de algehele sfeer van Muiden, de ligging aan de Vecht, de goede uitvaarmogelijkheden en de aanwezigheid van historische cultuur, is de vraag naar ligplaatsen in Muiden groot. Op het moment zijn er drie jachthavens die ligplaatsen hebben voor de verhuur. Deze havens hebben al lange tijd 100% bezetting en lange wachtlijsten. Daarbij komt dat de schepen groter worden en daardoor grotere boxen nodig zijn. Bij een herinrichting binnen de huidige beschikbare ruimte zal het aantal boxen afnemen en de vraag nog groter worden. Een uitbreiding is hierdoor noodzakelijk. In 2007 is er zelfs een vereniging opgericht die zich bezig houdt ligplaatsen te zoeken voor inwoners van Muiden die nu ergens anders met hun boot liggen of een boot zouden kopen als er plaats in Muiden zou zijn. Volgens de laatste gegevens zijn 130 van de 150 leden op zoek naar een ligplaats in Muiden.
2. De chartervaart die Muiden aan wil doen kan niet tot nauwelijks gebruik maken van een ligplaats. In de eerste instantie liggen er 's nachts veel "eigen" schepen aan de kade omdat de Muidense vloot meer dagtochten vaart. Dit heeft tot gevolg dat andere charterschepen van buiten niet in Muiden kunnen overnachten. In tweede instantie mogen schepen, langer dan 25 meter niet aanmeren in Muiden. De meeste schepen van buiten Muiden zijn vaak al groter dan 30 meter. Aangezien de Bruine Vloot met groepen vaart, mist Muiden een potentieel aan klanten.
3. Een uitbreiding en herinrichting van de haven past geheel in de politieke agenda van de provincie; verbetering van kwaliteit van de watersport, schaalvergroting binnen de watersport in het zuidelijke deel van het Markermeer en vergroting van de regionale werkgelegenheid.
4. Gedeputeerde Staten van Noord-Holland hebben bij de streekplanuitwerking in 2006 een taakstelling opgenomen voor 4.500 nieuwe woningen verdeeld over een aantal plangebieden in en rond Muiden. In de Bloemendalerpolder zijn beperkte voorzieningen gepland voor (gebiedsgebonden) sloepen en kano's. Op het KNSF-terrein zijn geen watersportmogelijkheden. Het ligt voor de hand dat een deel van de nieuwe inwoners een boot heeft of een boot wil kopen en daarvoor een ligplaats in een jachthaven in Muiden zoekt.
5. Er zijn onvoldoende passantenplaatsen in Muiden waardoor toervaarders de stad voorbij varen of Muiden niet aandoen waardoor omzet bij de middenstand verloren gaat.

In alle hiervoor genoemde punten gaat het om bedrijven en verenigingen uit Muiden, (nieuwe) inwoners en belangen van de plaatselijke middenstand. Het is dus een probleem van Muiden zelf en het probleem zal ook integraal in Muiden opgelost moeten worden. Het moge duidelijk zijn dat een jachthaven in bijvoorbeeld Almere, Lelystad of IJburg geen alternatief is.

Nut en Noodzaak:

Zijn de plannen nuttig of noodzakelijk? Vaak lopen deze termen in elkaar over. Nuttig voor de één kan noodzakelijk zijn voor de ander. Feit is dat veel watersporters in het IJsselmeergebied en op de Vecht het zullen waarderen als ze Muiden als passant kunnen bezoeken. Muiden is een aantrekkelijk vaardoel. Gezien de voorgenomen en lopende restauraties aan het cultuurhistorische erfgoed (Muizenfort, Kazerne van Muiden, Westbatterij, Pampus, Groote Zeesluis) is en blijft Muiden ook in de toekomst een bezienswaardigheid. Bezoekers generen omzet, passanten met een boot aanzienlijk meer dan met een auto, en dat is "nuttig". Toerisme en watersport zijn economisch gezien zeer belangrijk voor diverse bedrijven in Muiden, dus noodzaak voor horeca, toeleverende bedrijven en de middenstand.

Noodzakelijk is ook een herinrichting van de havens. In de huidige situatie is er gebrek aan (manoeuvrer)ruimte waardoor de nautische veiligheid in het geding is. Dit komt naar voren in onder andere de ligplaatsverordening waarin een beperking van de scheepslengte (25 meter) is opgenomen.

Uitbreiding met een buitendijkse jachthaven creëert ruimte in de huidige havens en vaarwegen waardoor de noodzakelijke herinrichting mogelijk wordt. De huidige inwoners van Muiden willen graag een ligplaats in hun stad. Als die mogelijkheid niet wordt geboden is dat een gemiste kans en gaat het ten koste van aantrekkelijkheid van Muiden als stad om te wonen. Recreatiemogelijkheden bepalen namelijk voor een belangrijk deel de kwaliteit van de woonomgeving.

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland hebben bij de streekplanuitwerking in 2006 een taakstelling opgenomen voor 4.500 nieuwe woningen verdeeld over een aantal plangebieden in en rond Muiden. Het ligt voor de hand dat een deel van de nieuwe inwoners juist in Muiden wil wonen omdat Muiden aan het water ligt en men verwacht dat water recreatief of sportief te kunnen gebruiken. Deze verwachting sluit nauw aan op de trends binnen het toerisme; door de klimaatverandering wordt men meer bewust van de kwaliteit van de leefruimte. Terugdringen van de mobiliteit (en de stijgende brandstofprijzen) is daar een onderdeel van. Men wil dichtbij huis kunnen recreëren. Ook voor de provincie is het bieden van recreatiemogelijkheden dichtbij huis een speerpunt. Vooral in stedelijke gebieden is dit aan de orde omdat de mogelijkheden van recreëren binnen deze gebieden tot nu toe nog als onvoldoende ervaren wordt. Een ander punt is dat recreanten in minder beschikbare tijd, toch willen recreëren en snel ter plaatse willen zijn.

Het plan om het aantal lig- en passantenplaatsen in Muiden uit te breiden is in ieder geval noodzakelijk en nuttig in verband met:

- Het gebrek aan passantenplaatsen in Muiden voor zowel plezierjachten als charterschepen die Muiden vanaf de Vecht of het IJmeer willen bezoeken;
- Ruimte en manoeuvreerruimte voor de chartervaart (nautische veiligheid);
- Het oplossen van wachtlijsten van bestaande havens en een scheefgegroeide mix in boxmaten door herinrichting;
- Kwaliteitsverbetering van het huidige voorzieningenniveau;
- De vraag van bestaande inwoners van Muiden naar een ligplaats (achtergrond van de oprichting van WSV Muiden);
- Ruimte voor de nieuwe inwoners die verwacht kunnen worden bij realisatie van nieuwe woningen in onder andere de Bloemendalerpolder en op het KNSF-terrein;
- Oplossen van problemen met de ontsluiting en het parkeren van bestaande havens;
- Veiligheid, werkgelegenheid en leefbaarheid.

In de afgelopen maanden is onderzoek gedaan naar de verwachte gevolgen voor Natura 2000. Dit is vastgelegd in het rapport *Jachthaven Muiden 'Second opinion' significante gevolgen Natura 2000*. Voorliggende rapportage gaat in op het nut en de noodzaak. Na overleg met de provincie in de komende periode zal het vervolgproces in gang worden gezet. Het gaat dan om:

- Het starten van de procedure om te komen tot een MER;
- Overleg met betrokkenen bij de nieuwe haven, het analyseren van belangen en het maken van afspraken over het vervolgproces;
- Onderzoek naar en overleg over parkeerproblemen en ontsluitingen;
- Het maken van een schetsontwerp;
- Financiële haalbaarheid;
- Onderzoek naar de mogelijkheden om de huidige passantensituatie en de kwaliteit van bestaande voorzieningen in Muiden te optimaliseren;
- Overleg met IJburg over hun natuurcompensatieproject *Luwtedam Zuidelijke IJmeerkust* en de mogelijkheden om werk met werk te maken;
- Tijdsplan opstellen.

Bijlage 1:

Notenlijst

-
- ¹ Jachthaven Muiden, 'Second opinion' significante effecten Natura 2000, Waterrecreatie Advies, april 2008
 - ² Jachthaven Muiden, 'Second opinion' significante effecten Natura 2000, Waterrecreatie Advies, april 2008
 - ³ Economische Agenda 2008-2011, Kansen benutten, provincie Noord-Holland, januari 2008
 - ⁴ Eindrapport Toekomstvisie Muiden, Kolpron, december 2001
 - ⁵ Visie jachthaven Muiden, Leisure Result, mei 2006
 - ⁶ Effecten uitbreiding jachthaven Muiden, Von Heijden & Verre, september 2006
 - ⁷ Voorlopig ontwerp Luwtedam Zuidelijke IJmeerkust, H+N+S Landschapsarchitecten, 2007
 - ⁸ Jachthaven Muiden, 'Second opinion' significante effecten Natura 2000, Waterrecreatie Advies, april 2008
 - ⁹ Recreatietoervaart; 9 jaar later, Alterra 2002
 - ¹⁰ Beleidsvisie Recreatietoervaart Nederland 2000, Stichting Recreatietoervaart Nederland, juli 2000
 - ¹¹ Recreatietoervaart; 9 jaar later, Alterra 2002
 - ¹² Economische invloed van de chartervaart in Muiden, BBZ, januari 2006
 - ¹³ Jachthaven Muiden, 'second opinion' significante effecten Natura 2000.
 - ¹⁴ Ruimtelijke visie Bloemendalerpolder, concept 05 d.d. juni 2007, hoofdstuk 9.4
 - ¹⁵ Onderzoek aantal recreatievaartuigen in Nederland, Waterrecreatie Advies, september 2005
 - ¹⁶ Enquête onder leden WVIJ, Ontwikkelingsplan Havenkwartier Haveneiland, WV IJburg, juni 2005